

ויאמר משנה

פרשת 'הַאֲזִינוּ'. שבת שובה. ח' תשרי ה'תשפ"א. עלון 103.

מאמר ליום הכיפורים:

צדיקים אנוחנו ולא חטאנו.

נכנסתי אל הרב יעקב ישראל קניבסקי זצוק"ל - הסטיפלר, אמרת: "יש לי קושיא בגמרא". האיר אלי פניו, ואמר: "תן לי את הספר, ונחזה". הוצאתי מהארון מסכת עבודה זרה, והצבעתי על הקטע. כדרכו, השקיע עצמו בספר, וקרא בנעימה: "דרש רבי חנינא בר פפא, ואיתמא, ויש אומרים, דרש רב שמלאי. לעתיד לבוא מביא הקדוש ברוך הוא ספר תורה ומניחו בחיקו, כביכול, ואומר למי שעסק בה, יבוא ויטול שכרו. מיד מתקבצין ובאין עובדי כוכבים בערבוביא, שנאמר: "כל הגויים נקבצו יחדיו ויאספו לאומים, מי בהם יגיד זאת" (ישעיה מ"ג ט), ואין "זאת" אלא תורה, שנאמר: "זאת התורה אשר שם משה לפני בני ישראל" (דברים ד' מ"ד). אמר להם הקדוש ברוך הוא, אל תכנסו לפני בערבוביה, אלא תכנסו כל אומה ואומה", כאן הגיע למילה האחרונה בדף ב' עמוד א', והפך את הדף. אמרת: "זהו, די בכך". חייך בנועם: "ומה השאלה?". אמרת: "מבין אני שהאומות סוברות שבמעשיהן - הדרכים שתקנו והשוקים שעשו - אפשרו לישראל לעסוק בתורה, ויש להן חלק בלימודה, והקדוש ברוך הוא דחאן שלא כונו אלא לכבוד עצמן, כמבואר בגמרא. אבל מדוע באות רק האומות?! מדוע לא מוזכר שבאים המוני לומדי התורה מדור לדור, מדוע לא באים תלמידי חכמים?!". שמע, וענה בהתרגשות: "רבי יעקב! תלמידי החכמים יחבישו לבוא ולומר שעסקו בתורה! האם זה נקרא לימוד, האם מצו יכולתם, האם עיינו כדבעי, האם למדו בהתמדה הנצרכת ובכוונה רצויה, בדחילו ורחימו, ולשמח?!... רק לגויים יש עזות, לבוא ולבקש שכר! זה דרכם של צדיקים!

על חטא שחטאנו לפניך בזלזול הורים.

בחור בא לפני הרב אברהם ישעיהו קרליץ זצוק"ל - החזון איש. הוא מבית פושר, ה' זכהו להתחזק, הוא לומד בשיבה. אבל כשהוא חוזר הביתה, יש לו בעיה. אמו לא מכסה ראשה. ואסור לומר דברים שבקדושה כנגד שערותיה המגולות של אשה נשואה. מה יעשה, איך ישיר ומירות, ויברך ברכת המזון? ענהו החזון איש: "ב'משנה ברורה" (ע"ה) מבואר, שדי בעצימת עיניים, תסתכל בסדור, ודי". אבל לבו של הבחור נקפה: "אולי מצטב צדוד כל הגוף, שלא תהיה מולי?". החזון איש הזדעזע: "אם ההלכה מתירה, רצונך להחמיר על חשבון כבודה של אמך?! להתריס, להפנות אליה גב? ואם היא תקום ותטרח להגיש לשלחן, ותסתובב סביב, אתה תשיר "אשת חיל" ותסתובב כנגדה כסביבון?!". זו "חומרה" שתצית אש בבית, ואש גדולה ממנה בגיהנום! ידוע כמה מקפידים בבעלזא על המנהגים, ובפרט בפסח, ובפרט על מנהג רוח כהימנעות מאכילת "שרויה". האדמו"ר הרב שר שלום רוקח מבעלזא זצוק"ל הסב לשלחן ליל הסדר, ואמו הישישה לצדו. בהגיעם ל"שלחן עורך" הוגש המרק. נטלה האם מצה, ופוררה אותה במרק, לעיניהם המתפלצות של החסידים. אבל הרבי שותק, שתקו גם הם. אכלה, ונהנתה. נטלה מצה ופוררה אותה לצלחתו של הרבי. "זה טוב", אמרה. הנהן הרבי כנגדה, גחן ואכל! הבחין בהזדעזעותם של החסידים, ואמר: "אכילת שרויה אינה איסור מדאורייתא, ואף לא מדרבנן. מנהג היא. מנהג קדוש, מקדמת דנא, אבל מנהג. וכבוד אם, מצות עשה מדאורייתא. והמזלזל בה, חלילה, עובר על "ארור מקלה אביו ואמו" (דברים כ"ז ט"ז).

על חטא שחטאנו לפניך בזלזול מורים.

אמר לי הרב יוסף שלמה כהנמן מפוניבז' זצוק"ל: "איני פוחד מכשלונות, 'שבע יפול צדיק, וקם' (משלי כ"ד ט"ז). גם בנפילתו -

צדיק הוא, אם יקום ויתעשת וישפר דרך. אבל על מעידה אחת איני יכול לסלוח לעצמי! אני מייסר עצמי בגינה במשך עשרות שנים!". כידוע, התפרסם שמו של הרב מפוניבז' כ"עילוי מקויל", חריף ובקי, בחיר עולם הישיבות בשעתו. הרב ישראל מאיר הכהן קגאן מראדין זצוק"ל - החפץ חיים חבבו עד מאוד. פעם פנה אליו ואמר לו: "יאשע, המשיח עומד לבוא, בית המקדש יבנה, ידרשו כהנים לעבודה, וידרשו לדעת הלכות העבודה. ואתה כהן, תתחיל ללמוד סדר קדשים!". "חייכתי", סיפר הרב מפוניבז'. "התעתדתי להיות רב וראש ישיבה, ועסקתי בסדרי מועד נשים ונויקין". אמר החפץ חיים: "יאשע, משיח יכול לבוא עוד לפני שתקבל את הרבנות ותקים את הישיבה... לא זו בלבד שאנו מצווים לחכות לו בכל יום שיבוא, אלא שהגמרא רצתה לומר שהכהנים אסורים לשתות יין, שמא יבוא פתאום ולא יוכלו לעבוד העבודה!". ילדות היתה בי, והשבת: "מה הדמיון, רבי! השכרות היא פסול הגוף, ולכן ראוי שלא ישתו יין. אבל גם אם לא אדע הלכות עבודה, עדין כהן כשר אני. והלא גם הרבי כהן הוא - אעמוד לידו, ואעשה כמעשיו"... ואיני סולח לעצמי על התשובה שהשבת!". כך ספר, ואני תמהתי: תשובה שנונה היא, על מה החרטה והצער? הזדעזע: "האם אינכם מבינים?" הזדעק. "איזו טעות, איזו עזות פנים היתה זו מצד! איך העזתי לחשוב שכאשר המשיח יבוא ובית המקדש יבנה והעבודה תתחדש, יניחו לי להיות במחיצת החפץ חיים הקדוש!...".

גמר חתימה טובה!

על פי מגיד המישרים הרב יעקב יצחק גלינסקי זצוק"ל.

על חטא שחטאנו לפניך:
הרב גלינסקי על כמה מהחטאים הללו

סיפור לתקופת הקורונה וליום הכיפורים:

המגפה דאו והקורונה.

בעיר אחת פרצה מגפה. בית הדין גזרו תענית ויום תפילה, והכריזו שכל היודע אודות דבר חשוב בעיר, מחויב לבוא ולהודיע לבית הדין, כדי לידע מה זה ועל מה זה, ועל מה יצא חרון אף ה'. והנה, אחד הדברים שהגיעו לבית הדין, היה אודות הרב שלמה זלמן אויערבאך מפונא זצוק"ל - סבא של ר' שלמה זלמן המפורסם. אחד מתושבי העיר הודיע שבכל לילה, בהגיע שעת חצות, יוצא ר' שלמה זלמן מביתו, ופונה אל היער שמחוץ לעיר, וחוזר רק לאחר שעתיים שלוש. האב"ד והדיין החליטו לעקוב אחת תהלכותיו של ר' שלמה זלמן, ולבדוק מה הוא עושה לבדו ביער, בשעת לילה מאוחרת שכזו. בלילה הבא הם יצאו ועקבו אחריו, וראו שהוא הולך ביער עם מנורה קטנה, ובהגיעו למקום מסוים הוא מכבה את המנורה, ומתיישב על הארץ, ובוכה ומיילל על חורבן בית המקדש. הרב והאב"ד התקרבו למקום, והתפלאו מאוד בראותם שלמרות שר' שלמה זלמן אומר את התיקון הצורת לבדו, הם שומעים שם קול נוסף, לא מוכר, המצטרף לבכיה הנוראה על חורבן בית המקדש. עתה ידעו שמדובר באיש אלוקים קדוש (לפני זה הם לא ידעו, כי הוא הגיע לעיר כילד קטן מבלי שאף אחד יכיר אותו), ומהרו לחזור לעיר. כאשר פגשו את ר' שלמה זלמן ספרו לו שעקבו אחריו, ובקשו שיגלה להם מי הוא זה ואי זה הוא הקול השני ששמעו אומר יחד עמו את התיקון. בתחילה סרב ר' שלמה זלמן לספר, אבל כאשר אמר לו המרא דאתרא שהוא גזר עליו בגזירת המרא דאתרא לגלות זאת, אמר שהיה זה ירמיהו הנביא שהגיע לבכות יחד אתו על חורבן בית המקדש. הרב והאב"ד נבהלו מאוד, ובקש ממנו שכיון שזכה להפגש עם ירמיהו הנביא, ישאלהו מחר כיצד נתן לעצור את המגיפה שפרצה בעיר. למחרת חזר ר'

חידות על פרשות השבוע:

- א. השחור שבעין.
- ב. שם של חרב מחודדת.
- ג. על מי הנשר מרחף?
- ד. שם נרדף ל-יין.
- ה. מה פרשת השבוע?
- ו. תחילת הפסוק אותו אמר טיטוס על ישראל כשגדר את הפרוכת.
- ז. כינוי לנחש.
- ח. שם נרדף ל-סלע חזק.
- ט. דבר שנמשלה לו התורה.
- י. מול איזה עיר בארץ נמצא הר נבו?
- כ. על דבר מסוים נאמר שהוא משפט. מהו?
- ל. שם נרדף לתורה.
- מ. דבר שנמשלה לו התורה.
- נ. ההר שבו נפטר משה.
- ס. שם נרדף ל-מקום מסתור.
- ע. שם נרדף ל-עקום.
- פ. שם חיה מסוכנת.
- צ. שם כינוי לקדוש ברוך הוא.
- ק. שד השולט בצהריים.
- ר. 10,000 בלשון התורה.
- ש. כיצד נקראת פרשת השבוע עד "וכפר אדמתו"?
- ת. שם חיה מסוכנת.

על פי סדר א'-ב'

הלכות שבת:

- ש. נעליים שיש בהם כיתוב בסוליה, האם מותר ללכת בהם בשבת?
- ת. מותר.
- ש. דפים דבוקים בספר, מותר להפרידם בשבת?
- ת. דפים שלא נחתכו – אסור. נדבקו – מותר. דבוקים במקום האותיות – אסור.
- ש. האם מותר לחרוט בצפורן על ספר לעשות סימן הכר או אסור?
- ת. מותר, אבל עדיף להחמיר.
- ש. אם יש הרבה מים בבית, מותר לגרוף אותם עם מגב גומי?
- ת. לדעת חלק גדול מהפוסקים (ביניהם השלמי יהודה) – מותר, אולם יש שחולקים (ביניהם הגר"ש אלישיב זצוק"ל).
- ש. האם מותר לשפוך מים בשבת כדי לשטוף את הרצפה (ספוגיה)?
- ת. יש בזה מחלוקת. גם לפי המתירים – מותר רק על ידי מקל בלי סמרטוט (מחשש לסחיטה).
- ש. האם מותר לנקות שלחן / שיש על ידי שפיכת מים?
- ת. מותר, אבל על ידי מגב גומי, בלי סמרטוט.
- ש. אדם שהיה עם גרביים והתרטבו, האם מותר ללכת או יש חשש של סחיטה?
- ת. מותר (הגר"ש"ו אויערבאך זצוק"ל), אולם יש גדולי ישראל שהחמירו לעצמם.
- ש. עט שיש בו גם שעון, והוא אבד את התפקיד שלו כעט. האם הוא מוקצה?
- ת. מכיון שהוא כבר לא עט, אלא משמש כשעון בלבד, הוא לא מוקצה, ודינו כשעון.
- ש. אם מת אחד הדגים שבאקוריום, האם מותר להוציא אותו?
- ת. מותר אם יש בזה הפסד גדול, כי אולי הדגים האחרים ימותו.
- ש. פרפר שנלכד בנר נשמה, האם מותר להוציא מאותו בגלל צער בעלי חיים?
- ת. אמנם לכאורה נראה שמותר, אבל מצד שני נראה שאסור – הרי הפרפר הוא מוקצה. אבל להלכה אסור, כי כשמוציאים את הפרפר יוצא עמו קצת שעווה, וזה מקצר את הזמן שהנר דולק.
- הערה: השאלות נועדו בעיקר כדי לשאול בשלחן שבת, אולם עדיף לשאול מורה הוראה לפני לעשות מה שכתוב כאן. ובמיוחד השאלה האחרונה על הפרפר – זה במיוחד צריך עיון.**

שלמה זלמן וספר שירמיהו הנביא אמר לו שכידוע 40 שנה לפני שנחרב בית המקדש, כבר היה צריך הבית להחרב, אבל כיון שלא היו מדברים בבית כנסיות ובבתי מדרשות, נשאר הבית אומד על תילו במשך על אותן 40 שנה, זאת למרות שבדור ההוא היו רשעים גדולים. הזכות הגדולה ששמרו פיהם בבית הכנסת, עמדה להם. ברם, הוסיף ואמר ירמיהו, ברגע שהחלו לדבר דברים בטלים בבית הכנסת, נחרב בית המקדש, וכל הצרות של היהודים מתרחשות מפני שיחות אלו. בשומעו את הדברים, החליט רב העיר להכריז על כינוס כללי של כל התושבים בבית הכנסת הגדול. בעת הכינוס, עלה הרב ודרש בענין קדושת בית הכנסת ומוראו, וספר להם את כל המעשה עם ר' שלמה זלמן. התעוררות גדולה היתה באותה שעה בבית כנסת, ואנשי העיר קבלו על עצמם באותו מעמד שאיש לא ידבר יותר בבית הכנסת שום דיבור של חול, ובפרט כאשר התפילין בראשו, ומיד לאחר קבלו זו, נעצרה המגפה.

חידוי הגר"ח:

- ש. הרב שליט"א אמר שצריך שיהיה תלמיד ורב, רב ותלמיד. את מי הרב מחזיק לרב?
- ת. "אבא והחזון איש".
- ש. אצל אבא, הרב למד ב"בית יוסף". החזון איש גם למד עם הרב?
- ת. "לא למד, אבל כל מה שהיה צריך היו שואלים אותו".

חלק י"ב

לקחי הקורונה:

מכירים את פלוני שטוען שהוא "דתי בלב", ולא צריך לעשות מנהגים משונים למניהם (המצוות – כך לטענתו, ח"ו)? כך גם מי שהוא עם מסכה על הסנטר בלבד... דתי בלב – הוא דתי מזויף, מסכה בסנטר – מסכה מזויפת... (אגב, מחקרים מוכיחים שאם שני אנשים מדברים ושניהם עם מסכה על הפה והאף ושומרים מרחק של 2 מטר – אם אחד חולה קורונה, הסיכוי שהשני ידבק הוא 0%).

אודות פרשת "האזינו":

1. יש להן 52 פסוקים.
2. מתחילות בפרק ל"ב פסוק א'.
3. מסתיימות בפרק ל"ב פסוק נ"ב.

הילולא דצדיקא:

התנא רבי אלעזר בן רשב"י זצוק"ל, ט' תשרי ג'תתקפ"ד. הרב יצחק זאב סולובייצ'יק מבריסק זצוק"ל – הגר"י, ט' תשרי ה'תש"ך. התנא רבי עקיבא זצוק"ל ה"ד, י' תשרי ג'תתפ"ב. ר' אחאי בריה דרבה בר אבוה זצוק"ל, י' תשרי ד'ר"ע. האדמו"ר הרב שמעון נתן נטע בידרמן מלעלוב זצוק"ל, י' תשרי ה'תש"ע. הרב אברהם המלאך פרידמן זצוק"ל, י"ב תשרי ה'תקל"ז. הראשון לציון הרב משה יוסף מרדכי מיוחס זצוק"ל, י"ג תשרי ה'תקס"ו. הרב עקיבא גינז איגר זצוק"ל – הגרעק"א, י"ג תשרי ה'תקצ"ח. האדמו"ר הרב שמואל שניאורסון מלובביץ' זצוק"ל, י"ג תשרי ה'תרמ"ג. המגיד הרב ישראל הופשטיין מקו'ניץ זצוק"ל, י"ד תשרי ה'תקע"ה. הרב ציון חביב ברכה זצוק"ל, י"ד תשרי ה'תשס"ה.

זמני השבת:			שבת פרשת "האזינו".			הזמנים לפי ירושלים עיהק תוכב"א.		
הדלקת נרות	שקיעה	עלות השחר	נץ החמה	חצות היום והלילה	שקיעה	מוצאי שבת	צאת הכוכבים	רבנו תם
17:56	18:36	5:00	6:29:30	00/12:30	18:34	19:06	19:06	19:47

עלון "ויאמר משה" מאחל לכל קוראיו לכל בית עם ישראל גמר חתימה טובה!

אשמח לקבל הע/ארות, תיקונים, עצות ועוד. כדי להרשם כפרנס נא להתקשר ל-025870079. טעון גניזה. נא לא לקרוא בזמן שאינו ראוי. העלון מוקדש לעילוי נשמת: שלמה חיים בן אסתר ז"ל. עליזה בת מרים ז"ל. הרב אליהו בן טוביה בקשי דורון זצוק"ל. לרפואת: מרים בת עליזה. משה בן שרה. חיה בת מלכה. יפה בת רחל. הרב רפאל גבריאל אליהו בן רחל חיה שליט"א. להצלחת משפחת למני. להחלמה מהירה: יונתן דוד בן עליזה.